

ծնողք զաւելընեւրուն վրայ կը գրեն ,
ՏԱՏՐԱԿԱՅ ՏԱՊԱՆ .

մայր մըն ալ իր միածնին ,

ԻՄ ՄՕՐՍ ԱԶԱՅ ԵՒ ՄՐՏԻՍ ԼՈՅՍ

ԹԸՌԻՐ, ԵՆՆԵԱԿ, ՅԱՐԵՒԴ ՅԻՍՈՒՍ :

Ո՛հ , որ մէկն յիշեմ . ահա կարդացողին աչքէն արցունք մը կ'իջնայ , և ընկած տեղը՝ կնդրկի պէս ցամբած սուրբ արեան կաթիլ մը կը թրջէ :

Պարբէնն :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ պէս անմոռանալի երկրի մը աւերակներն ալ սիրելի են այն ամէն հնասէր և ուսումնասէր անձանց՝ որ գիտութեանց ու գեղարուեստից հաւմը քիչ շատ առած են . բայց այսպիսի եռանդեամբ վառուած ճանապարհորդն ալ հիմակուան ատենս երբոր Յունաստանի քաղաքները քայլէ , խիստ քիչ բան կը գտնէ իրեն եռանդեանն ու այնչափ համարմանը արժանի :

Լին պատուական հնութիւններուն կամ աւերակներուն մէկն է Պարբէնն ըսուած կիսակործան կռատունը՝ Լեֆեքի միջնաբերդին մէջ , բարձրկէկ լեռան մը ծայրը . և անոր հիմակուան տեւքն է աս պատկերիս մէջ երեցածը :

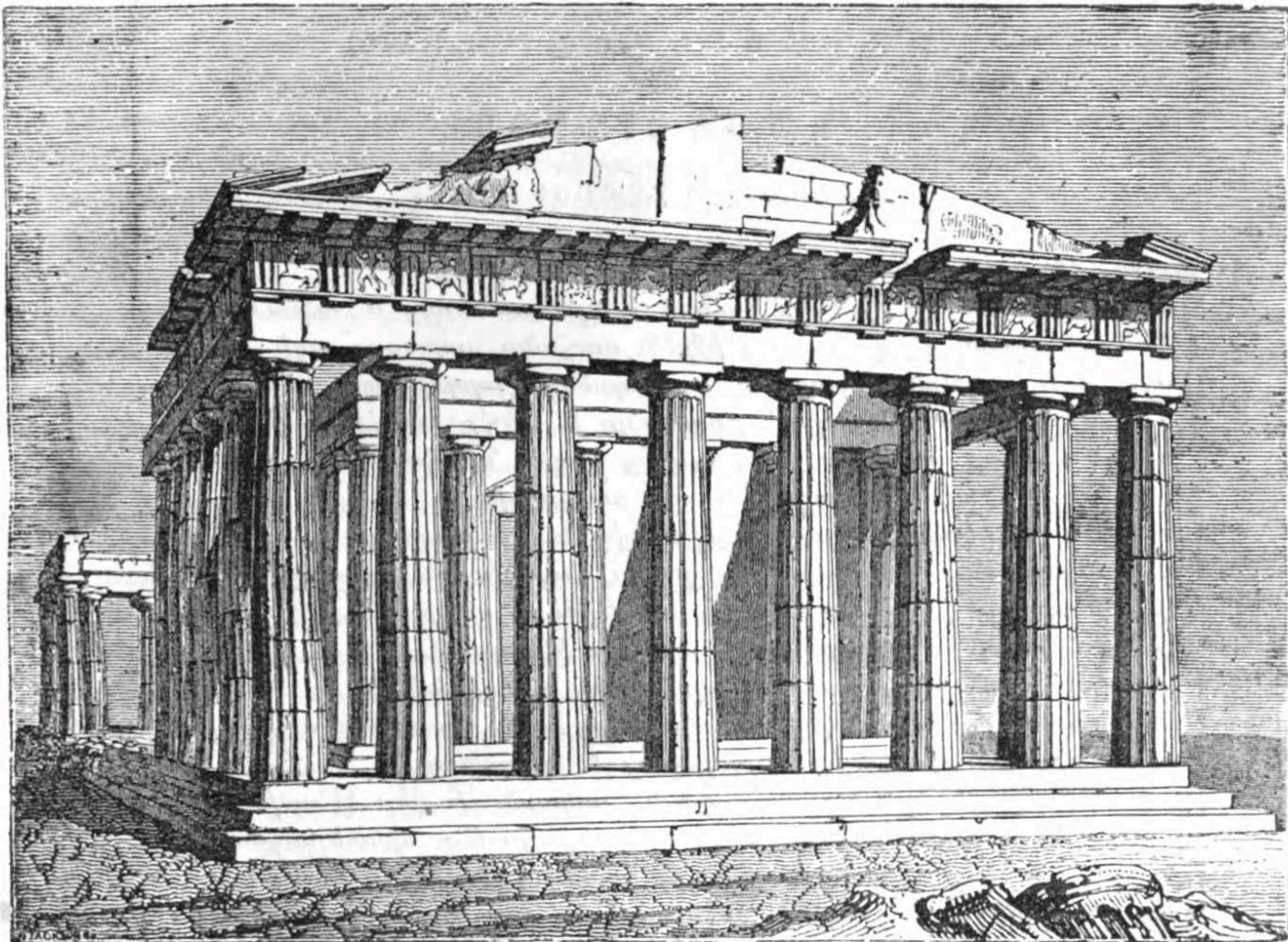
Լեֆեքացոյ ծաղկած ժամանակները , երբոր գեղարուեստները վերջին կատարելութեան հասած կը սեպուէին Յունաց մէջ , Պերիկլէս աս կռատան շինուածքին ձեռք զարկաւ ի պատիւ Լեֆեքայ չաստուածուհւոյն՝ որ Լեֆեքի պաշտպանը սեպուած էր , և միանգամայն աստուածուհի գեղարուեստից . և որովհետեւ Պարբէնն մականունն ալ կուտային իրեն , անոր համար կռատունն ալ Պարբէնն ըսուեցաւ :

Յունաստանի խիստ երեւելի ճարտարապետներն ու արձանագործները իրենց վարպետութիւնը թափեցին աս շէնքիս վրայ . ճարտարապետներն էին Վիտինոս և Կալիկրատէս . Փիդիաս արձանագործն ալ իր սքանչելի փուրուածքներովը զարդարեց մեհեանը :

Պարթենոնի երկայնութիւնը արեւելէն արեւմուտք 221 ոտք է , լայնութիւնը 94 . ձեւ ուղղանկիւն , չորս ճակատն ալ ութնական սիւներով սրբահներ , ամէն մէկ սեան բարձրութիւնը 32 ոտնաչափ , և ամենէն մեծ տրամագիծը 5 ոտնաչափ ու 6 բլթաչափ : Մեհեանին մէջտեղը ուրիշ երկու կարգ սիւներով պատած տեղ մըն ալ կար , և հոն էր Լեֆեքայ հռչակաւոր արձանը որ Փիդիաս շինեւր էր ոսկիէ ու փղղոսկրէ : Լս արձանը ոտքի վրայ կեցած էր , ձեռքը տեղ , գլուխը սաղաւարտ , կուրծքին վրայ Մեդուսայի գլուխ մը փղոսկրէ , ոտքին քովը վահան մը , պատուանդանն ալ փորուածքներով զարդարած : Բոլոր շէնքը ճերմակ մարմարիոնէ էր , դիրքն ալ բարձր ու ձեւն ալ գեղեցիկ ըլլալուն՝ շատ փառաւոր տեսք ունէր :

Մեծին Կոստանդիանոսի ժամանակը կամ քիչ ատեն ետքը աս մեհեանը եկեղեցի օծուեցաւ . բայց ()սմանցիք երբոր Յունաստանի տիրեցին , ան եկեղեցին ալ մզկիթ ըրին : Սենեակեցիք 1687ին ()սմանցոյ դէմ պատերազմի ելլելով՝ Յունաստանն առին . Լեֆեքի պաշարման ատենը մէկ ուռմը մը գնաց Պարթենոնի վրայ ընկաւ . և որովհետեւ ()սմանցիք հոն պահէր էին իրենց վառօդը , բռնկեցաւ ան գեղեցիկ շինուածքն ու մեծ մասը այրեցաւ : Բէօնիկամարը անունով շուետը՝ որ Սենեակեցոյ զօրավարներէն մէկն էր՝ ուղեց որ տաճարին ճակտէն Լեֆեքայ արձանը վերցընել տայ . բայց հանողներուն ձեռքէն վար ընկաւ արձանը՝ կտոր կտոր եղաւ :

Լս դարուս սկիզբները Լեֆեքացոյ դեսպանը , որ էր լորտ Լեֆեք , ()սմանցոյ տէրութեան առջեւ պատիւ ունենալով , մանաւանդ Լեֆեքոսը Կաղեղացոյ ձեռքէն ազատելու համար՝ ()սմանցոյ ըրած օգնութեանը պատճառաւ , հրաման առաւ տէրութեանէն որ ելլէ ճամբորդութիւն մը ընէ Յունաստան , հին աւերակներուն պատկերները նկարէ , ու իրեն պիտանի

Պարթենոն :

երեցած քարերը վերցրնէ , : Եւ հրամանը իր ուղածին պէս 'ի գործ դնելով , Պարթենոնի ալ բոլոր մնացած փորութեանքներն ու զարդարանքները վերցուց տարաւ Ենգղիա . Ենգղիոյ խորհրդարանն ալ քանի մը հարիւր հազար ֆրանքով գնեց իրմէ ան արձաններն ու Իրիտանիան թանգարանը անոնցմով զարդարեց : Եւրոպայի իշխանները զարմացան իրենց զորքերի զօրութեամբ , որոնք իրենց զօրութեամբ զարմացան իրենց զօրութեամբ : Եւրոպայի իշխանները զարմացան իրենց զօրութեամբ , որոնք իրենց զօրութեամբ զարմացան իրենց զօրութեամբ : Եւրոպայի իշխանները զարմացան իրենց զօրութեամբ , որոնք իրենց զօրութեամբ զարմացան իրենց զօրութեամբ :

Իսկ հիմա ամենայն խնամով պահուած ըլլալէն զատ , կրնայ ըլլալ որ ատենով Յունաց տէրութիւնը այնչափ զօրանայ որ իր սեպհական հարստութիւնը նորէն ձեռք ձգէ Ենգղիացուց պէս վահանն տէրութեանէն խնդրելով : — Եւրոպայի իշխանները որ մեր սիրելի հայրենեաց՝ Հայաստանին ալ հնութիւնները օտար երկիրներ երթան , օտար ազգաց ձեռք իյնան . քան լիցի . բայց թէ որ մեր երկրին մէջ մնալով՝ այն պատուական հնութիւններն ալ առջիններուն պէս պիտի թաղուին ու փշանան , ալ աղէկ չէ որ անոնց յարգը ճանցող ազգի մը ձեռք իյնան ու պահուին , այնպէս որ մենք ալ կարենանք վայելել ուրիշներն ալ :